

Istoricul localitatii

2011-10-03 13:43:18

Vestigii arheologice

Pe teritoriul satului Apold au fost identificate vestigii arheologice in zona numita Dupa Gradini si in albia paraului Apold, 71 de fragmente ceramice datand din Neolitic, epoca romana si din feudalismul timpuriu sec. II sau IV. Lama pumnalului din bronz dateaza din 1000-800 i.e.n.

Pe teritoriul satului Saes, cele mai vechi urme de locuire dateaza din neolitic.

Documente medievale

Satele actualei comune au fost in Evul Mediu comunitati libere atestate documentar, astfel:

Daia 1280

Prima atestare documentara este in anul 1280 Daia Saseasca este men?iunea constanta cu numele Dalia, Dala, Dallza 1733, din 1854 Daia. Asezarea satului intr-o vale adanca, inconjurata de dealuri, ii justifica numele.

Conform tradi?iei locale, la inceput comunitatea saseasca din Daia, avea cateva colibe saracacioase, amenajate in jurul unei biserice?e. Satul este men?ionat pentru prima data in 1280, intr-un document prin care se atesta vanzarea unei mori in Agnita, la care este martor comitele Petru din Daia.

La mijlocul secolului al XV-lea, un nobil din Daia in 1431 joaca un rol important, Valentin, fratele sau Emmerich si nobilul Johann impart intre ei lacurile cu pesti din zona.

In sec. al XVIII-lea o perioada de declin economic, asupra satului Daia s-a abatut o epidemie de ciurma in urma careia au murit 185 de membri ai comunita?ii evanghelice impreuna cu preotul lor Mathias Goldner.

In 1801 turnul vechi si degradat a fost daramat si materialul rezultat a fost refolosit la ridicarea noului turn cu o inaltime de 63 metri. In 1904 comunitatea saseasca a cumparat un ceas din Germania pe care l-a montat in turn.

Saes 1301

Numele satului Saes provine din ungurescul seges cu semnifica?ia partea din spate a unei coline. Satul Saes este men?ionat pentru prima data in 20 octombrie 1301 intr-un document emis la Alba Iulia. Actul atesta schimbul unei mosii intre Ladislau Kan voevod al Transilvaniei si fra?ii Nicolae si Paznan, voevodul a dat fra?ilor mosia Topa.

Apold 1309

Satul Apold este men?ionat pentru prima data intr-o scrisoare incepand cu anul 1309 in forma Apoldia. In opinia lui Michael Lautner numele satului Apold se datoreaza termenului Affoltra-mar, provenit din limba Germana veche, care a stat probabil la baza denumirii satului Apold.

De remarcat este ca prima relatare a satului Apold are loc cu ocazia unui conflict intre parohi care si-au adus martori pentru a atesta nevinovata?ia si s-au intalnit in 1309 la Vintu de Jos. In intampinarile depuse este men?ionat numele parohului Nicolae de Apold.

Colonistii sasi din Apold provin din Opperlshausen, iar pentru Daia, Saes si Vulcan locul de bastina al sasilor nu se stie.

Vulcan 1315

Prima atestare documentara reala este la 13 iulie 1315, document emis la Timisoara de regele Ungariei, Carol Robert de Anjoua, men?ioneaza mosia Vulcan cumparata si stapanita de Comitele Blauuz fiului lui Arnold.

Încă de la venirea în Transilvania, sași au întemeiat un tip de comunitate bazată pe solidaritatea membrilor care o compun. Comunitățile săsești erau conduse de greavi, echivalentul jupilor din satele românești, ajutat de han și un comitet cu atribuții administrative.

În anul 1797 un incendiu de mari proporții a afectat aproape întreg satul Apold, doar Biserica fortificată și câteva case au scăpat. Din acest motiv, administrația locală a înființat Asociația pompierilor voluntari.

În 1912 sași aveau cămin cultural. Atunci s-a făcut o clădire pentru spectacole pe lângă biserică, cu două încăperi pentru invățător.

În 1950 s-au făcut Căminele Culturale noi.

Biserica sasească evanghelică din Apold este unul dintre cele mai importante monumente istorice și de artă din județul Mureș. Este foarte greu de stabilit o cronologie exactă a fazelor de construcție a bisericii fortificate din Apold. Aceasta este situația majorității dintre cele peste 300 de fortificații săsești din Transilvania. Satul Apold este atestat documentar în 1309 și este posibil ca edificiul de cult să fie mult mai vechi. Însă documentele din 1504 fac referire la lucrări de construcție la biserică din Apold, se referă în mod clar la fortificarea unei biserici deja existente și în nici un caz la ridicarea din temelii a unei biserici noi. În forma actuală biserică evanghelică din Apold este de tip sală, datând de la sfârșitul perioadei istorice marcată de stilul gotic.

Biserica ortodoxă din Apold - are Hramul Sfântului Mare Mucenic Gheorghe, lăcașul de cult este declarat Monument Istoric, aparținând Patrimoniului Național Cultural. Biserica a fost construită în anul 1807 și la acea dată nu mai exista nici o altă biserică ortodoxă funcțională în Apold.